

MANŽELÉ SPOLU MOHOU PODNIKAT, ALE NESMĚJÍ SE VZÁJEMNĚ ZAMĚSTNÁVAT

Manžel nemůže zaměstnávat manželku a manželka manžela, i když mohou být spolupracujícími osobami. Někdy však mohou být zaměstnáni na stejném pracovišti. A jak je to s ostatními příbuznými a rodinnými příslušníky?

Zákoník práce zakazuje existenci pracovněprávního vztahu, tedy nejen pracovního poměru (a pracovní smlouvy), ale i dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a to mezi manžely a registrovanými partnery stejného pohlaví. Nejde tedy jen o to, že by nesměl manžel zaměstnat manželku a manželka manžela, ale když si třeba podnikatel působící jako OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná) vezme za ženu svou sekretářku, musejí ukončit pracovněprávní vztah.

SPOLEČNĚ VE FIRMĚ, NĚKDY I NA JEDNOM PRACOVIŠTI NEBO TŘEBA V RODINNÉM ZÁVODĚ

Naproti tomu však zákoník práce nezakazuje zaměstnávání manželů nebo jiných příbuzných v jednom podniku, ba ani na jednom pracovišti, třeba i v postavení nadřízeného a podřízeného. Jiná pravidla však platí pro státní úředníky, na něž se vztahuje zákon o státní službě.

Zákaz vzájemného zaměstnávání manželů se ovšem netýká situace, kdy se jeden z manželů jako spolupracující osoba účastní na podnikání druhého manžela. A to ať už jen formálně, když jeden z manželů v rámci daňové optimalizace využívá výhod daných zákonem a jen rozděljuje na druhého příjmy a náklady potřebné na dosažení příjmů, nebo když manželé opravdu fakticky spolupodnikají. Ba přímo naopak, když občanský zákoník hovoří o společné práci manželů v rodinném závodě, tak spolupráci přímo předpokládá.

Také je možné a přípustné, aby byl jeden z manželů zaměstnán právnickou osobou – kupř. obchodní společností nebo družstvem, kde působí druhý manžel jako statutární orgán (např. jednatel společnosti s ručením omezením nebo předseda družstva) nebo je společníkem takové společnosti, a to třeba i jediným, takže je výlučný majitelem. Pak totiž pracovněprávní vztah existuje ne mezi manžely, ale mezi jedním z manželů a onou právnickou osobou. Zaměstnávat druhého manžela tak nemůže jen podnikatel – OSVČ!

MŮŽE JEDEN Z MANŽELŮ ŠÉFOVAT TOMU DRUHÉMU?

Zákoník práce také nezakazuje, aby u téhož zaměstnavatele pracovaly osoby blízké nebo příbuzné včetně manželů, a to třeba i na stejném pracovišti. Dokonce může být jeden z manželů nadřízeným (vedoucím pracovníkem) toho druhého a šéfovat mu. Ale zase se třeba nehodí, aby ve firmě manželka pracovala kupř. jako účetní a manžel jako kontrolor.

Osobou blízkou je též příbuzný v řadě přímé, takže třeba otec se synem či babička s vnučkou, dále sourozenec a osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Pro státní úředníky platí jiná pravidla.

JAK ÚČTOVAT FIREMNÍ AUTOMOBIL

Mám firemní autíčko, ale jezdím s ním i na výlety. Jak na to, aby v účetnictví nebyl binec? Je to jednoduché: Musím si pokrátit náklady, které si uplatňuji.

Benzin, opravy, dálniční známku a podobně bych běžně dal celé do nákladů. Jelikož ale auto používám pro soukromé účely, uplatním jen část.

JAK PŘIJDU NA TO, JAK VELKOU ČÁST UPLATNIT

- ✓ Třeba podle ujetých kilometrů. Jezdím cca 50/50 (služebně/soukromě), proto krátím náklady na 50 %.
- ✓ Kdybych si uplatňoval paušál, funguje to jinak! Běžný celoměsíční paušál (jedna částka místo skutečných nákladů) je 5000 Kč. Když auto využívám soukromě, uplatním si 4000 Kč. Bez ohledu na poměr cest.

SOUBĚH ZAMĚŠTNÁNÍ A PODNIKÁNÍ

Pokud je fyzická osoba zaměstnaná a vykonává zároveň ještě podnikatelskou činnost, daná činnost se považuje vždy za vedlejší.

U začínajících podnikatelů, fyzických osob, se běžně stává, že si vedle zaměstnání založí živnost. Jelikož je podnikání rizikové, pouští se do něj postupně, a tak po část období zvládají paralelně souběh zaměstnání a podnikání.

Živnost je samostatná výdělečná činnost, kterou vykonává osoba samostatně výdělečně činná (dále jen OSVČ). V rámci pojistného existují dva režimy: **hlavní a vedlejší**. Pokud by tedy fyzická osoba byla zaměstnaná a vykonávala ještě podnikatelskou činnost (příjmy ze samostatné činnosti), daná činnost by se považovala za vedlejší.

OSVČ na vedlejší činnost je:

- ✓ zaměstnanec, který má účast na nemocenském pojištění (podmínka pro sociální zabezpečení) a má alespoň minimální mzdu (podmínka pro veřejné zdravotní pojištění);
- ✓ důchodce (starobní, předčasný, invalidní);
- ✓ rodiče pobírající rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství;
- ✓ student do 26 let připravující se na budoucí povolání apod.

PRVNÍ ROK ZALOŽENÍ ŽIVNOSTI

V případě, že budeme mít živnost jako vedlejší, platí následující:

- ✓ **zálohy na veřejné zdravotní pojištění nemusíme první rok platit** (ani minimální), pojistné na veřejné zdravotní pojištění se poté doplatí jednorázově při odevzdání přehledu o výši daňového základu OSVČ (dříve přehled o příjmech a výdajích) dle skutečné výše vyměřovacího základu;
- ✓ **zálohy na sociální zabezpečení nemusíme první rok platit** (ani minimální), pojistné na sociální zabezpečení se poté doplatí jednorázově při odevzdání přehledu o příjmech a výdajích dle skutečné výše vyměřovacího základu:
 - u sociálního zabezpečení je třeba ještě **zkoumat rozhodnou částku**, kterou je třeba překročit, při nepřekročení činí pojistné na sociální zabezpečení 0 Kč,
 - **rozhodná částka pro rok 2022 činí 93 387 Kč** (2,4násobek průměrné mzdy), tato částka se porovná se základem daně (příjmy – výdaje) ze samostatné činnosti,
 - pokud byla živnost založena v průběhu rozhodného období, je třeba částku 93 387 Kč **krátit dle počtu měsíců**;
- ✓ **zaměstnanec, který má i příjmy ze samostatné činnosti, nemůže požádat svého zaměstnavatele o roční zúčtování záloh na daň z příjmů**, je třeba si od zaměstnavatele vyžádat potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, které slouží jako podklad pro daňové přiznání.

Nová výše záloh pro následující rozhodné období na pojistné se stanoví dle podaných přehledů na pojistné.

Členům CMLT ČR byly rozeslány detailní informace včetně návodů a potřebných formulářů.

**Z podkladů připravil Pavel Žatečka, výkonný ředitel CMLT ČR
Ilustrační foto: Pixabay**

INZERCE

Seznam „ČESTNÝCH ČLENŮ“ Cechu malířů, lakýrníků a tapetářů České republiky
(výrobci a dovozci materiálů a potřeb pro malíře a lakýrníky, kteří podporují a úzce spolupracují s cechem)

GENERÁLNÍ
PARTNER
CECHU

HLAVNÍ PARTNER CECHU

VÝZNAMNÝ
PARTNER
CECHU

VÁŽENÝ PARTNER CECHU

